

ประกาศ

การแต่งตั้งประจำคหบดีเมืองชายทเดฝ่ายคณคก

พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕

เมื่อปีมแม พ. ค. ๒๔๐๒

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพรหมวรานุกษ

โปรดให้พิมพ์

ปีมแม พ. ค. ๒๔๖๒

สำนักหอสมุด

ดิถีกิจจ.

กิจฉรรพนาที่

กรณียคตงคน

ขอจูงดำเร้จผด

ตุประดีทธิประดงคัพตัน

ดิถีธิดาโก.

ปวงตภคฤงฆาร

ชนด้ารอนเนกนัค

ขอจูงดำเร้จทัน

มนมุงบ้ารุงพดง

ดิถีชยโต.

ยศคักคดแแต่อำนาจ

วรราชประทานชดง

ขอจูงดำเร้จคัง

คณอวยอำนาจ เทอญ

กรมหตองพรหมวรานุรักษ์

พระพุทศ์กักราช ๒๔๖๒

ตำนกหอสมุด

ประกาศคราวเสด็จประพาส

หัวเมืองฝั่งทะเลไทยฟากตะวันตก

เมื่อปีมะแมเอกศก จตุศักราช ๑๒๒๓ พ.ศ. ๒๔๐๒

ด้วยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิ
จอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ขอประกาศแก่
คนทั้งปวงทั่วทุกวาระจะได้ฟังคำประกาศนี้เป็นสำคัญ
ว่าบัดนี้เราพระเจ้ากรุงสยามกับเจ้านายค่างกรมผู้
ใหญ่หลายพระองค์ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท
แด่พระองค์อื่น ๆ กับขุนนางผู้ใหญ่นาย เจ้า
พระยาศรีสุริยวงษ์สมุหพระกลาโหมแต่อื่น ๆ มี
ประโยชน์จะใคร่พากันไปเที่ยวเยี่ยมเยือนเมือง
ต่าง ๆ ในฝั่งทะเลไทยข้างตะวันตกนานประมาณ ๒๗
วัน ๒๘ วันในเดือน ๘ ปีมะแมเอกศกนี้ เราพระ

เจ้ากรุงสยามขอมอบอำนาจในราชกิจที่จะรักษา
 พระนครแต่บังคับคดีของราษฎร แด่ราชการ
 แผ่นดินตามเหตุต่าง ๆ ไว้แต่พระบาทสมเด็จพระ
 ปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ทรงปรึกษากับพระเจ้าฟ้า
 เชอ กรมสมเด็จพระเดชาดิศร แด่พระเจ้าฟ้าเชอ
 กรมพระพิทักษ์เทเวศร์ พระเจ้าน้องยาเธอ กรม
 หาดวงเทเวศร์วชิรินทร์ กรมหาดวงสัตว์รพศิษฐ์
 ปรีชา พระเจ้าสุทนต์ยาเธอ กรมหมื่นนมเหศวร
 ศิววิดาศ แด่เจ้าพระยานิกรบดินทร์มหินทรมหา
 กัตยานมิตรที่สมุหนายก เจ้าพระยาวรวงษ์มหา
 โทษาธิบดีที่พระคลัง เจ้าพระยาอมราชชาติ
 เสด็จนางคนอุปดินทร์ เจ้าพระยาพดเทพธรรพพต
 เสด็จเสนาบดี เจ้าพระยาธรรมมาธิกรณ์ เจ้าพระยา
 มุขมนตรี เสด็จเสนาบดีทั้ง ๒ พระยามหาอำมาตย์
 พระยาสุรเสนา พระยาเสนาธิเบศร์ พระยา
 พิไชยบุรินทร์รา พระยามณเฑียรบาล พระยา

ดึงทราบเดโชไชย พระยาเพชรพิไชย ขุนนาง
 ผู้ใหญ่ ๗ นาย ให้การตกลงในเวทาคเดียว
 แดง แดงให้ม้พระบวรราชโองการตั้งให้เป็น
 เสร็จไปทุกประการเกิด กว่าเราพระเจ้ากรุง
 สยามจะได้กตบถึงกรุงเทพมหานคร ในระหว่าง
 นัสารพิตราชการทงปวงซึ่งเป็นราชการแผ่นดินอย่า
 ให้ไปขัดคนคางอยู่ ด้วยอ้างว่าเสด็จไม่อยู่ก็
 คอยค่อเสด็จมาเกิดก็ดี จะบอ้อออกไปกราบ
 ทูลพระกรุณาก่อนก็ดี ว่าไม่ได้ อย่าให้ใช้
 ตามคำราเก่า พาโดโสคดุมเสือกได้ยงนัเป็นอน
 ชาติ ถ้าใครใช้ให้คนทงปวงฟังว่าคนนนเขอน
 แชเองอย่าให้เช่อถือ ราชการใด ๆ เป็นการ
 แผ่นดินซึ่งจะค้องทุดฉดองให้ ในหลวงตั้งเป็นดีทช
 ชาติ การอนันให้กราบทูลในพระบาทสมเด็จพระ
 พระบั้นเกล้าเจ้าอยู่หัวให้ตั้ง ก็เป็นดีทชชาติได้
 เหมือนกัน ราชการอื่น ๆ ทุกตำแหน่งซึ่งเป็น

การเล็กน้อยถ้าจะกราบทูลฉลองในพระบาทสมเด็จพระ
 พระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ฤๅจะชุมนุมกันปรึกษา
 ก่อนจะลำบากฤๅจะช้าเสียเวลาไป ก็ให้พระเจ้า
 พี่ยาเชอกรมสมเด็จพระเทศาภิบาล กรมพระพิทักษ์
 เทเวศร์ เจ้าพระยานิกรบดินทร์ เจ้าพระยา
 รัววงษ์มหาโกษาธิบดี ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งได้เข้ามา
 ประจำซองอยู่ในพระบรมมหาราชวังคัดการเทียบ
 เคียงกับพระราชกำหนด แดแบบอย่างที่เคยแต่ควร
 แก่เหตุแต่ปรึกษากันแต่ต้องถามแล้วตั้งไปก่อนให้
 ดำเนิน แล้วจึงกราบทูลฉลองแก่พระบาทสมเด็จพระ
 พระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ฤๅเสนอเดิมนาคทงปวง
 ต่อภายหลังก็ได้ สุดแต่ให้การที่ควรจะให้ดำเนิน
 ทุกอย่างทั้งปวงนั้น ดำเนินทวไปให้ทันกาลทันเวลา
 ที่ควร อย่าให้ค้างคางขวางขัดอยู่เสียเวลาไป
 โดยใช่เหตุ เมื่อมีพระบรมราชโองการฯ บังคับ
 ของท่านที่ออกนามมานั้น บังคับบัญชาประการใด

ให้ข้าราชการทุกตำแหน่งฟังความให้เข้าใจแน่นอน
แล้วจึงทำตามทุกสิ่งทุกประการ อย่าว่าคือ
ตำแหน่งแต่ผิดตำแหน่งใน บังคับบัญชาท่านที่ออก
นามมาแต่ฉนวน.

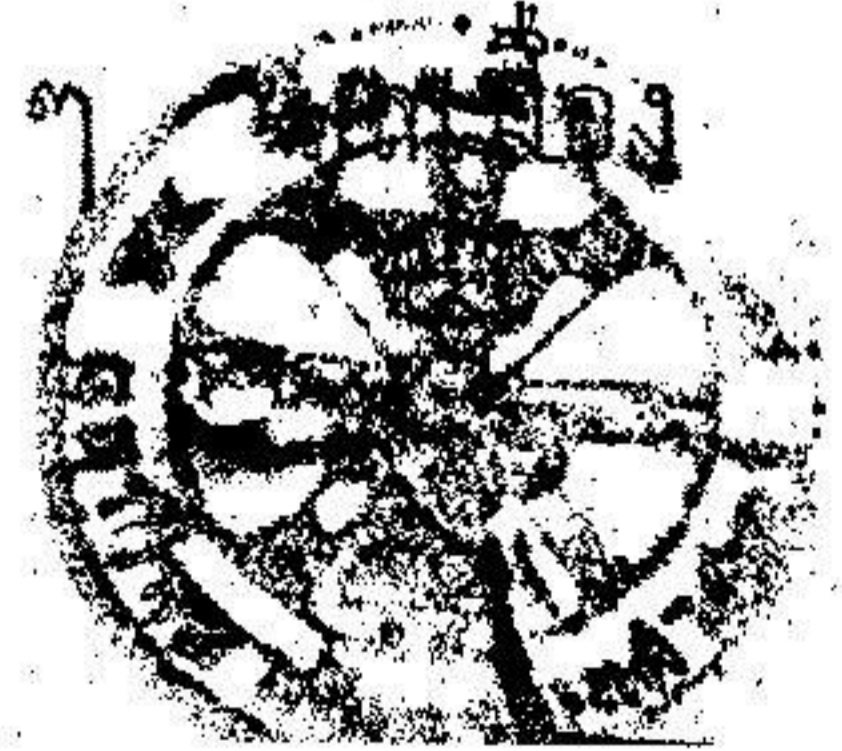
ถ้อยความโรงคัดแต่งการงานทุกแห่ง ก็ให้
ว่าให้ทำอยู่ตามเคยทุกอย่างทุกแห่ง อย่าให้ขัด
ขวางแต่ดัดหย่อนไป การจับจ่ายคนแต่ตั้งของ
ทุกคั้งก็ให้จ่ายอยู่ตามเคย อย่าให้ผิดว่าคือ
เด็ดจกตบจึงจะจ่าย ถ้าการไม่เคยจ่ายเมื่อมี
เหตุขึ้นจะต้องจ่ายเป็นเงินเป็นทองมากมายเป็นการ
แปดก ถ้าพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว
แต่กรมตมเด็จพระเชษาดิศร เจ้าพระยาจักร
บดีนทร์มหินทรมหากัศยานมิตร เจ้าพระยา
รวิวงษ์มหาโกษาธิบดี เจ้าพระยายมราช เจ้า
พระยาพดเทพ เจ้าพระยาธรรมราชาธิราช แต่
พระยาราชภักดีพนักงานพระคลังมหาสมบัติ พร้อม

กันบังคับให้จ่ายก็จ่ายไปได้ แล้วถ้ามีของมีค่า
จะบอกออกไปให้ทราบจึงบอกออกไปให้ทราบ
ถ้ายังไม่รอนหนักก็ให้บอกตนเองออกไป แต่
การจ่ายตามเคยนั้น อย่าให้ขัดขวางทุกสิ่งทุก
ประการ.

ความฎีกาของมาร้องกล่าวโทษขุนโรงขุน
ศาล ให้กรมหมื่นมหิศวริศวิจิตร รับผิดชอบ
มาว่ากล่าวในศาลกรมด้อมพระราชวัง ได้ความ
ประการใดให้ทราบเรียนเจ้าพระยาธรรมมาชิกรณ
ตัดสินชี้ขาดไปให้แล้ว อย่าให้รอคอยอยู่
ตนเองเลย

การในหัวเมือง นำพิพฒลตยา แต่เมือง ดาว
เมืองเขมร ประเทศราชขึ้นกรมมหาดไทยทั้งปวง
ถ้ามีใบบอกลงมาประการใดด้วยข้าราชการเมือง
ฉนวนฤ ๓๒ พันนาแต่ขึ้น ๆ ฤด้วยความใด ๆ
ก็ให้เจ้าพระยาบิกร บดินทร์ ปฤษา กับเจ้าพระยา

มุขมนตรี พระยามหาอำมาตย์เดพระยาสุเรนทร
 ราชเสนา ตามการในพระบรมมหาราชวัง พระ
 บวรราชวัง แด่กรมมัทองตรา โคตบมังกับ
 บัญชาไปเถิด เมื่อควรจะดำเนินพระบรมราช
 โองการ ก็ให้ชี้แต่หนังสือเจ้าพระยานิกรบดินทร
 บมังกับไปก่อนว่า ให้แข็งแรงให้เขาทำตามให้ได้
 ถ้อยความใครฟ้อง ใครโนบ้านใด เมืองใดก็จงคิด
 อ่ากันให้ไปเอาตัวจำเลยมา ฤจะตั้งให้ขาดวง
 ฤหัวเมืองอื่นชำระก็ความ ถ้าเกิดใจผู้ร้ายปล้น
 ฤกระบด ก็ให้กราบทูลพระบาทสมเด็จพระปิ่น
 เกดเจ้าอยู่หัว แด่ปฤกษาเด่นาบดีเด่รวบแต่ง
 กองจับไปจับให้ทันทวงท่อยารอช่า เมื่อการอน
 ควรจะบมังกับบัญชาอันใดออกไปหัวเมือง ก็จงใช้
 หนังสือเด่นาบดีออกไปเถิด การในหัวเมืองชั้น
 กดาโหมชั้นใน คือเมืองเพชรบุรี เมืองราชบุรี
 เมืองกาญจนบุรี แด่เมืองชั้นต่าง ๆ

นครเขื่อนขันธ์ เมืองประทุมธานี ถ้ามีเหตุควร
 บังคับบัญชาด้วยราชการฤๅถ้อยความประการใด
 ก็ให้พระยาสุรเสนา ปฤกษา กับพระยาศรีธรรมราช
 พระยาเสนาธิเบศร์ แล้วมีตราพระคชดีห์น้อย
 บังคับไปเถิด โดยการคล้ายกับที่ไว้ ในมหาด
 ไทยนั้น ตัวพระยาสุรเสนาจงไปรักษาเมืองนคร
 เขื่อนขันธ์อยู่กว่ากระบวนที่ไปจะกลับมา ฝ่าย
 การช่างกรมทำนุ ถ้ามีข่าวมาแต่หอประเทศ
 ประการใด ว่าด้วยญวนรบกับฝรั่งเศส ฤๅข่าว
 แหกเมืองจะมาแต่อื่น ๆ ถ้ามีเรือกลไฟกลับมา
 แต่ทางที่เวา พระเจ้ากรุงสยามไปนั้นแต่จะกลับไป
 ตาม ก็จงบอกความออกไปให้ทราบทั้งชาวคราว
 ราชการในพระนครแต่ในพระราชวังแต่หัวเมืองทั้ง
 ปวงนั้นเถิด ถ้ามีเรือรบทุกเมืองเดนมาร์ก ฤๅ
 เมืองหันเตี้ยศึกในเยอรมันมาเปิดสนธิสัญญา ก็จง
 ให้เจ้าพระยาวรวิวงษ์มหาโกษาธิบดี ว่าหาฤๅกับ

ทศทเขามาหนด ถ้าทศจะด้มค้อยุคอยเราพระเจ้า
 กรุงสยามกว่าจะกตัมมาได้ตามกำหนด ๒๗ วัน ๒๘
 วันในเดือน ๙ ค้อเดือนนี้ การก้เปนค้ทศค ถ้า
 ทศไม่ยอมจะรับกตัมไปเร็ว เราพระเจ้ากรุงสยาม
 ก้ได้เขียนราชหัตถเดชาตัญญาลงในแผ่นกระดาษ
 นอยตามอย่างที่เคยมอบให้เจ้าพระยาวรวิวงษ์มหา
 โกษาธิบดีไว้แล้ว จึงเทียบค่านำเรื่องแต่คำ
 ตระหนัท่ายหนังสือตัญญาทงไทยทงอังกฤษคต่าย
 กับอย่างในท่ายหนังสือตัญญาฝรั่งเคตั้นแล้ว ให้
 อาตักษณ แดเด่มียน อังกฤษ เขียน ลงให้ ถูกค้อง
 แดวจงเอากระดาษต่ายราชหัตถเดชาของเราพระเจ้า
 เจ้ากรุงสยามทาบตงที่คนแต่ปต่ายตามท้อย่างเคย
 แต่ก่อน แดจงเรียกเอาพระราชตัญญากร พระโอย
 ราชต พระครุฑพาห แดพระบรมราชโองการ
 แดตราดำหรับแผ่นดินประจุบั้นนี้ แต่กรมชาวพระ
 ภูษามาตาถวายพระบาทตัมเค็จพระบีนเกล้าเจ้า

อยู่ที่ทำนทรงประทับตรงดงตรง ดายราชหัตถ์ เถชา
 ของเราพระเจ้ากรุงสยามตามอย่างแต่ก่อน แต่
 ประทับตราประจำครั้งพระศรุษพาหุ แต่ตรา
 ประจำ แผ่นดินประจุบนหงส์ดองนำครั้งได้รั้งแต่
 ภาตุคที่มานยอมเปลี่ยนก็จึงเปลี่ยนไปเกิด ของ
 เครื่องราชบรรณาการฤๅพระราชดำذنทูลมอบไว้
 ก็ให้เจ้าพระยารัตนวงษ์มหาโกษาธิบดีรับไว้คอยเรา
 พระเจ้ากรุงสยามเทอญ การที่จะรับรองประการ
 ไตๆ ก็จึงปรึกษากับเสนาบดีแล้วรับโดยสมควร
 ตามเห็นพร้อมกันนั้นเทอญ*

การใดใดในหัวเมืองชนกรมท่า ก็ให้เจ้า
 พระยารัตนวงษ์มหาโกษาธิบดี ปรึกษากับพระยา
 พิพัฒน์โกษา พระยาราชานุประพันธ์ แต่พระยา

* ตรงนี้ ในฉบับเดิมเขียนหมายเลขไว้ว่า “แทรกการ
 ในกรมท่ากลาง” ความที่แทรกหาในฉบับหอพระ
 สมุด ฯ ไม่

ราชานุประดิษฐ์ แล้วควรจะมีท้องตราว่ากล่าว
บังคับออกไปประการใดก็ให้มีไปเถิด.

การใดที่จะเกี่ยวข้องกับด้วยคนนอกประเทศ
คืออังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกส อเมริกัน เยอรมัน
เจ้าพระยาวรวงษ์มหาโกษาธิบดี บังคับบัญชาว่า
กล่าวจัดแจงไปให้เสร็จ อย่าให้ผิดเพี้ยนว่าต่อ
แต่ถึงจุดนี้มาเถิด ความชั่วร้ายของคนนอก
ประเทศ จึงบอกจงมอบให้เจ้าพระยามรราช
พระยาเพชรบูรณ์รับชำระตามกระทรวง เมื่อ
ชำระได้เพียงใดประการใด ก็ให้จดหมายบอกแก่
กงสุล อย่าให้คนนอกทำได้ ว่าไม่ชำระไม่เอา
ชำระคนเดียวเป็นอันขาด การในกรมพระนครบาล
นั้น ให้เจ้าพระยามรราช พระยาพิไชยบุรินทร์
แสดพระยาเพชรบูรณ์ พระยาเพชรชฎา ช่วยกันชำระ
ผู้ร้ายรายเมืองสระบุรี แดรายอื่น ๆ ให้ได้คดีสำคัญ
เสียให้ได้ แล้วกราบทูลพระบาทสมเด็จพระปิ่น

เกตเจ้าอยู่หัว แดกราบทูตเจ้าต่างกรมผู้ใหญ่
 แดปฤษาท่านเด่นาบค้ให้เห็นพร้อมกัน ควรจะ
 ทำโทษอย่างไร ทำที่ไหนจะควรจะไม่เป็นเยี่ยง
 เป็นอย่างต่อไป ก็จงทำโทษเถิดอย่าเก็บไว้ค้อย
 เดย ผู้รายรายอนมนจะกำเวบชน การรักษา
 ระวังพระนคร ก็จงจัดแจงให้กวดขันตามเคยอย่าง
 เมื่อเราพระเจ้ากรุงสยามไม่อยู่แต่ก่อน ๆ นน ถ้า
 การผู้รายตกตกฤคัวันพนแพงคนนอกประเทศที่
 มาอยู่ ก็จงเร่งชำระให้ไดค้วไดคความแฉ้วให้
 กรมท่านำไปพร้อมกันกงสุตให้เขารู้ด้วย แฉ้ว
 ปฤษากันทำโทษ ฤาปรับใหม่ให้เขา โดย ส้มควร
 แก่กฎหมายแต่แบบอย่างนั้นเถิด.

การในกรมนาพนพฉนแต่ง จงตงแต่งเด่นา
 ชำหวงไป จงกำขบอย่าให้ฉฉฉนคุมเหงฉฉฉวาท
 กับราษฎรด้วยนาฉฉฉน ฟางดอย ที่ว่าไดค้ทำแต่ไม่
 ได้ทำไดค้ทำเดี่ยอะไรอะไรเดย จงเด้อกคนค้ ๆ ไม่

ใช้เจ้าถ้อยหมอกความคดๆ โกงๆ ตั้งไป จงคิด
อ่านเดี่ยวก่อนแต่เดิมที.

การในกรมวังนั้น การระหวังกษัตริย์ที่ทรงปวง
ในพระบรมมหาราชวังนี้ ให้กรมสมเด็จพระเทศา
ติศร กรมพระพิทักษ์เทเวศร์ กรมหลวงเทเวศร์
วชิรินทร์ กรมหลวงสรรรพศิลาภิรักษ์ กรมหมื่น
มเหศวรศิววิลาศ เจ้าพระยาธรรมาธิกรณ์ พระยา
เพชรพิไชย ช่วยกันจัดแจงตรวจตราระหวังกษา
แต่ให้ดำริ่ประโยชน์ทุกสิ่งทุกประการ บุตร
เด็กๆ ของเรา พระเจ้ากรุงสยามหลายคน ตก
อยู่ในพระราชวังนมารดาหาได้อยู่ด้วยไม่ ถ้าป่วย
ไข้ก็ให้กรมหลวงสรรรพศิลาภิรักษ์ กรมหมื่น
มเหศวรศิววิลาศคิดอ่านกันให้แพทย์พยาบาลรักษา
ให้ดีเถิด ถึงจะให้หมอนอนที่ป่วยไข้ก็ได้ดอก.

อนึ่งถึงพระดั่งขบขันทบาทเวรก็ได้ พระปรีด
แต่จตุเวทก็ได้ เทศาข้างในก็ได้ อย่าเตกเตย จง

ให้พระองค์เข้าไปบิณฑบาตแด่เทศาตามเคยดัง
 ปกติเกิด ไม่ควรจะหึงจะห้าม ถึงหึงถึงห้าม
 กัดอดคิ้วข้าง ห้างอดคิ้วเดนม คนที่จะต้องหึง
 ต้องหวงกัมนอยตวดอก จะไปกับข้าพเจ้าเกือบ
 หมดไม่มีใครอยู่มากนัก ควรจะเลิกงดไว้แต่เทศา
 เวนในหลวงแด่นั้นเวน เพราะเราพระเจ้ากรุงสยาม
 ไม่อยู่ก็ไม่มีใครปฏิบัติ แลถ้าเทศาไปเรื่องตึง
 อยู่ก็จะขาดไปจึงต้องงด การกุดอื่นให้เจ้านาย
 ข้างในทรงทำอยู่ตามเคยทุกอย่าง บูชาในหอพระ
 พุทธรูปแด่หอพระบรมอัฐิแด่วัดพระศรีรัตนศาสดา
 ราม แลบูชาเทวดาได้บาตรพระปิตุเตศิตานกัตร
 ก็ให้ทำตามเคยทุกวัน ให้พวกตึงเชื่อเด็กข้างใน
 จุดเทียนแด่ได้บาตรทุกเวตา

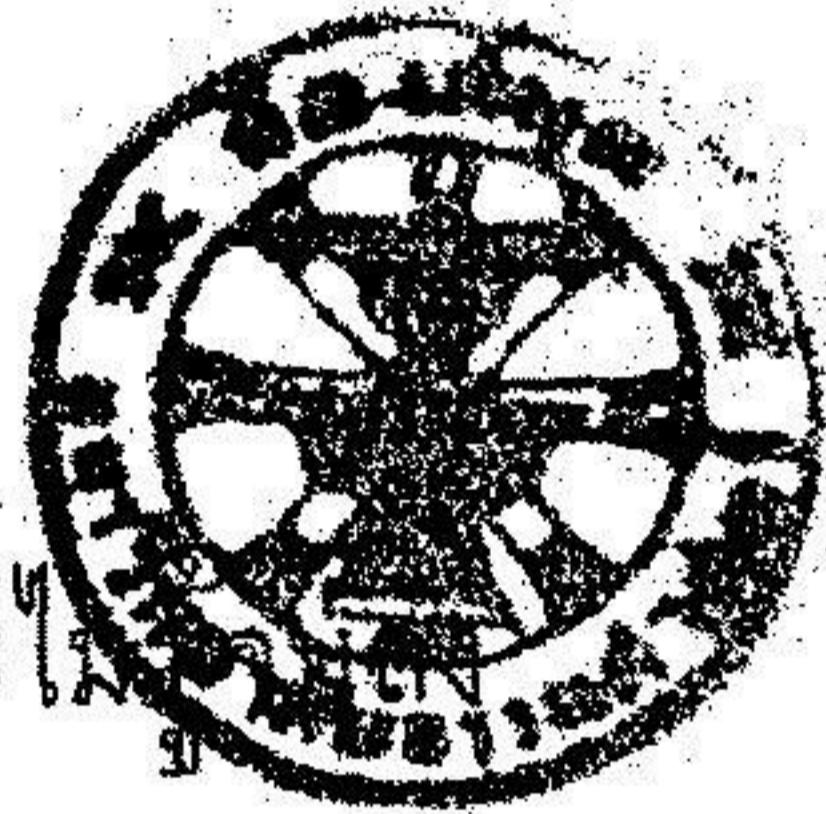
การต่าง ๆ ระวีรักษาฤว่าถ้อยความในพระ
 ราชวงษ์ ให้คุณปลุก คุณอรุ่ม คุณชำ คุณ
 เสงี่ยม คุณเนย พวกข้าราชการราชินิกุล แด

ท้าวอินทร์สุริยา ท้าวศรีสุคติยา ท้าวโศภานิเวศ
 แดท้าวเจ้าจอมมารดาซึ่ง ท้าวศรีสุคติ ปฤกษา
 พร้อมกันว่ากล่าวไปให้ทวดถึง ถัดจนทุกที่ทุกทาง
 เจ้านายข้างในโดยมาก ท่านก็ทรงพระจำเริญพระ
 ชนมพรรษามาก ๆ ไปแล้ว พระองค์ใดประชวร
 ฤๅบุตรเด็ก ๆ ของเราพระเจ้ากรุงสยามบ่่วยใช้ ก็
 ขอพระเดชพระคุณเจ้านายที่ไม่ประชวรช่วยกันเอา
 ใจใส่ด้วยเถิด.

การตั้งเดชแดแจกหนึ่งตั้งค้อมตั้งแดคราฐม
 ไพร่หลวงในกรุงเทพมหานครเดหัวเมืองให้เจ้า
 พระยานิกรบดินทร์แม่กอง แดพระยาประมวญ
 ประมาณพต กรมพระศักดิ์จัดแจงบังคับบัญชา
 ทำไปอย่าให้ขัดคองค้างอยู่ได้ การแจกคราฐม
 ก็ให้พระเจ้าพญาเชอ กรมดมเด็จพระเทศาติศร
 ทรงไปตามเดิม.

อนึ่งถ้าเกิดเพลิงไหม้ขึ้นแห่งใดตำบลใดให้ช่วย
กันดับ อย่าให้เพลิงไหม้มากไปได้ อนึ่งให้ท่าน
ผู้ใหญ่ผู้น้อยทงปวงเงี้ยวพั้งระวงระไว อย่าให้
ราษฎรในกรุงแห้วเมืองแตกคั่นเด้าๆอะไร ๆ
ผิด ๆ ไป จงคิดอ่านระงับเสีย.

การนายตั้นทำหน้าที่ การช่างการโยธาต่างๆ
ในพระราชวัง ให้กรมหลวงเทเวศร์วัชรินทร์
พระยาเพชรพิไชยตรวจตราดูแล การนอกพระราช
วังให้กรมหมื่นภูบาลบริรักษ์ตรวจตราดูแลทุกแห่ง
ทั้งการวัดการบ้าน ให้พระยาดังหราชเดโชไชย
แลพระยาดำมภพพ่ายเอาใจใส่ทุกแห่งทั้งในวังนอก
วังอย่าให้ตดหย่อนแต่หย่อน เจ้านายฝ่ายหน้าฤชา
ราชการแลพระสงฆ์ราชาคณะถานานุกรมบาเรียม
ถ้าใครป่วยไข้บอกอาการเข้ามา ก็ให้กรมหลวง
สรรพศิลป์ปรีชาจัดหมอบไปรักษา การรักษาไข้แต่
ให้ท่านที่โรงทานนอกโรงทานในก็ให้จ่ายให้ทำอยู่

โดยปรกติ การอื่นๆ จะว่าร้ายไปอีกก็จะไม่
 ตัดใจความว่าเพราะเหตุที่เราพระเจ้ากรุงสยามไม่
 อยู่ในครั้งนี้ อย่าให้ใครผู้ใดพาได้ใ้คตุมใช้การ
 ใช้ความคิดออกแอดอย่างเก่าๆ เตยเปนนินชาติที่
 เดียว ถ้าใครพูดใครใช้กให้คนทั้งปวงรู้ว่าคนน
 บิดพลวเซเชื่อนไปเอง ไม่เปนเพราะในหลวง
 ชาติขวาง ในหลวงได้แต่งตั้งไว้ให้การทั้งปวง
 เปนไปโดยปรกติทุกสิ่งทุกประการทุกหมู่ทุกกรม
 แดว ขอท่านทั้งปวงจงทราบดังประกาศนเทอญ
 ตั้งณวน ๗๗๘ ค่ำ ปีมแมเอกศก จุฬศักราช ๑๒๒๓

สำนักหอสมุด